

OBSAH

1 Úvod	9
1.1 Obsah a struktura knihy	11
1.2 Specifika terminologie výzkumné oblasti	12
2 Kontext práce	19
2.1 Pojetí kultury v interkulturním vzdělávání	19
2.1.1 Kultura jako souhra čtyř faktorů	19
2.1.2 Kultura jako software mysli	20
2.1.3 Kultura jako cibule	22
2.1.4 Kultura jako 5 x 2 extrémních dimenzí	23
2.1.5 Kultura jako ledovec	24
2.2 Přístupy a metody ve výuce cizích jazyků	26
2.3 Přístupy k výuce reálií a IKK	30
2.4 Výzkumy v oblasti výuky reálií a IKK ve výuce cizích jazyků	34
2.5 Výuka reálií a IKK v kurikulárních dokumentech	37
2.5.1 Společný evropský referenční rámec pro jazyky	37
2.5.2 Národní program rozvoje vzdělávání v České republice	42
2.5.3 Standard základního vzdělávání	43
2.5.4 Vzdělávací program Základní škola	44
2.5.5 Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání	45
3 Modely IKK ve výuce cizího jazyka	49
3.1 Model IKK: analytické aspekty	50
3.2 Model IKK: didaktické aspekty	55
3.2.1 Didaktické aspekty IKK – cílové oblasti: kognitivní, konativní a behaviorální a afektivní cíle	56
3.2.2 Didaktické aspekty IKK – vývojové fáze IKK	65
4 Tvorba kategoriálního systému pro analýzu výuky reálií a IKK	69
4.1 Předvýzkumný kategoriální systém	69
4.1.1 Předvýzkumný kategoriální systém – kódovací manuál	71
4.2 Ověřování kategoriálního systému	74
4.3 Finální verze kategoriálního systému	75
4.3.1 Integrace kategorií	77
5 Šetření I: Výzkum výuky reálií a IKK ve výuce anglického jazyka	81
5.1 Kontext výzkumu	82
5.1.1 Výzkumy efektivity a kvality výuky, realizovaného kurikula a pedagogické komunikace a interakce	82
5.1.2 Videostudie ve výzkumu vyučování a učení	84

5.1.3	Specifická povaha videodat	85
5.2	Projekt CPV videostudie anglického jazyka	86
5.2.1	Teoretická východiska	86
5.2.2	Výběr vzorku, popis zkoumaného souboru a sběr dat	87
5.2.3	Zpracování dat: transkripce a kódování	91
5.3	Analýza výuky reálií a IKK ve výuce anglického jazyka	94
5.3.1	Výzkumné otázky	94
5.3.2	Výsledky analýzy výuky reálií a IKK	95
5.3.3	Shrnutí výsledků analýzy výuky reálií a IKK	112
6	Šetření II: Výzkum učitelova pojetí kultury, cílů výuky reálií a IKK	115
6.1	Učitelovo pojetí kultury	117
6.2	Učitelovo pojetí cílů výuky reálií a IKK	121
7	Srovnání výsledků výzkumu výuky a učitelova pojetí cílů výuky reálií a IKK	127
8	Závěry	131
8.1	Perspektivy dalšího výzkumu	132
	Resumé	135
	Summary	137
	Odkazy a použitá literatura	139
	Webové odkazy	149
	Seznam schémat, grafů a tabulek	151
	Seznam schémat	151
	Seznam grafů	151
	Seznam tabulek	152
	Seznam schémat v přílohách	153
	Seznam tabulek v přílohách	153
	Rejstřík jmenný	155
	Rejstřík věcný	159

Přílohy	161
Příloha 1 – Přehled I: Přehled studií a nástrojů vymezujících a testujících IKK	161
Příloha 2 – Přehled II: Přehled teorií a modelů vymezujících výuku reálií, rozvíjení kulturního uvědomění a IKK ve výuce cizího jazyka	172
Příloha 3 – Kategoriální systém Reálie a IKK – uživatelský manuál	179
3.1 Kategoriální systém Reálie a IKK	180
3.2 Kategoriální systém Jazyk	198
3.3 Kategoriální systém Organizační formy výuky	199
3.4 Kategoriální systém Didaktické prostředky a média	200
3.5 Kategoriální systém Fáze výuky	200
Příloha 4 – Cíle pro výuku, učení se a hodnocení IKK (Byram, 1997)	201
Příloha 5 – Přehled časového zastoupení jednotlivých kategorií v hodinách natočených v rámci CPV videostudie anglického jazyka	204
Příloha 6 – CPV videostudie anglického jazyka – jednotliví učitelé	208
Učitel A	208
Učitel B	213
Učitel C	215
Učitel D	222
Učitel H	223
Učitel I	226
Učitel J	228
Učitel L	230
Učitel P	230
Učitel Q	231
Učitel R	232
Učitel S	233
Učitel T	237
Učitel U	238
Učitel V	240
Učitel X	242
Příloha 7 – Cíle výuky reálií a IKK – zastoupení kategorií ve výpovědích učitelů	243